

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д.пс.н. Майяна Милчева Митевска

Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“

на материалите, представени за участие в конкурс

за заемане на академичната длъжност „професор“

в Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“

по: област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки
професионално направление 3.2. Психология (Социална психология)

В конкурса за „професор“, обявен в Държавен вестник, бр. 96/17.11.2023 г. и в интернет-страница на Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“ за нуждите на катедра Психология към Факултет Педагогически, като единствен кандидат(и) участва(т) Доц. д-р Юрий Павлов Янакиев от Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“

1. Общо представяне на получените материали

За рецензиране по конкурса са приложени:

- 31 научни труда от които: 1 монография,
- 1 публикувана книга на базата на защитен дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен "доктор";
- 2 студии,
- 22 статии,
- 2 университетски учебника и
- 3 учебни помагала.

Разпределението на научните трудове в страната и в чужбина е както следва: 27 в страната и 4 в чужбина.

Приложен е и списък на 36 научни труда за придобиване на академична длъжност „доцент“.

Предмет:

Със заповед № РД21-72 от 16.01.2024 г. на Ректора на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ (ПУ) съм определен(а) за член на научното жури на конкурс за заемане на академичната длъжност „професор“ в ПУ по област на висше образование област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки професионално направление 3.2. Психология (Социална психология), обявен за нуждите на катедра катедра Психология към Факултет Педагогически.

За участие в обявения конкурс са подали документи единствен/следните кандидат/и: Доц. д-р Юрий Павлов Янакиев от Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“

Представеният от Доц. д-р Юрий Павлов Янакиев от Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ комплект материали на хартиен носител е в съответствие с Правилника за развитие на академичния състав на ПУ, и включва следните документи:

1. Молба по образец до ректора за допускане до участие в конкурса
2. Автобиография по европейски формат
3. Диплома за висше образование с придобита образователно-квалификационна степен „магистър“ с приложение (оригинал и копие)
4. Диплома за образователна и научна степен „доктор“
5. Свидетелство за академична длъжност „доцент“
6. Списък на научните трудове

7. Научни трудове (копия на публикациите)
8. Справка за съответствие с минималните национални и допълнителните факултетни изисквания
9. Декларация за оригиналност и достоверност на приложените документи
10. Анотации на материалите по чл. 76. от ПРАСПУ (на български и чужд език)
11. Самооценка на приносите
12. Списък на цитиранията
13. Документ (удостоверение) за трудов стаж
14. Документи за учебна работа
15. Документи за научноизследователска дейност
16. Документи съобразно допълнителните изисквания на съответния факултет
17. Други документи
18. Комплект документи на хартиен носител от т.1 до т. 17 – 2 броя
19. Комплект документи от т. 1 до т. 17 - на електронен носител – 2 броя

Кандидатът Доц. д-р Юрий Павлов Янакиев от Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ е приложил общо 31 научни труда от които: 1 монография, 1 публикувана книга на базата на защитен дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен "доктор"; 2 студии, 22 статии, 2 университетски учебника и 3 учебни помагала (**приложение 6.1**). Разпределението на научните трудове в страната и в чужбина е както следва: 27 в страната и 4 в чужбина.

Приложен е списък на 36 научни труда за придобиване на академична длъжност „доцент“.

Не са представени документи (във вид на служебни бележки) за участие и за внедрени разработки, както за ползата от тях, и данни за получения икономически ефект.

Нямам бележки и коментари по документите (ако е необходимо – редукия на съответните бройки при евентуално препокриване по съдържание; отсъствие на документ(и), удостоверяващи публикуването; липса на пълнотекстово съдържание, и др.).

Кратки биографични данни (на кандидата/ите)

Доц. д-р Юрий Павлов Янакиев е Преподавател в Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“.

Доцент е по Социална психология (от 2015г.); главен асистент (2009-2014г.) и асистент (2009г.) в катедра „Психология“. Докторат (PhD) защитава в Университет в По и региона на Адур – Академия Бордо, Франция, 1999-2000 г. Изследователска магистратура (Master of Advanced Studies/DEA), Университет в По и региона на Адур – Академия Бордо, Франция, 1993-1998г. Магистратура - Български език и френски език (с учителска правоспособност), Магистратура – Училищна психология, Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“.

Владее на ниво С2 френски език и на ниво С1 английски и руски езици.

Ръководител е на катедра „Педагогика и психология“ към ДКПРПС (от 2021г.)

Директор е на Лаборатория по експериментална психология и невронауки (от 2022г.)

Директор е на Университетски център за доброволци (от 2011г.)

Ръководител е на магистърски програми „Психология на управлението“ и „Училищна психология“ (от 2019г.)

Заместник-декан (2015-2019г.), научен секретар (2012-2015г.) и факултетен координатор по програма „Еразъм+“ (2011-2019г.) на Педагогическия факултет

Главен редактор на списание „Психология на развитието“

Доц. д-р Юрий Павлов Янакиев е бил Гост преподавател по програма „Еразъм+“ от 2016 г. до момента в National Distance Education University, dept. of Psychology, Madrid, Spain (2019; 2017), Universidad de Almeria, dept. of Psychology, Almeria, Spain (2018), University of Kielce, Poland, dept. of Psychology (2016).

От 2006 г. до момента е хоноруван преподавател/експерт в Нов български университет, гр. София (2008-2009г.), Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“, гр. Пловдив (2008-2009г.), Acadomia, Pau, France (2006-2008г.), Prometrix Ltd, Bulgaria; Nestia Ltd, Bulgaria (2019-2022г.), Департамент за квалификация на педагогическите специалисти към Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“, гр. Пловдив (2012-2022г.), Регионален комитет за предучилищно образование, гр. Пловдив (2011-2015г.), Евроклас консулт ООД, гр. Пловдив (2015-2020г.).

През периода 2004 - 2008г. заемана длъжност Съдебен експерт към Министерството на правосъдието към Окръжен апелативен съд в гр. По, Франция с участието си в съдебни експертизи.

Обществената ангажираност на доц. Юри Янакиев се изразява също в **членството** му в български и чуждестранни организации:

American Psychological Association: Division 8: Society for Personality and Social Psychology /

Американска асоциация на психолозите: Дивизия 8: Общество за психология на личността и социалната психология

Дружество на психолозите в България (УИК: BG RP 100957) Секретар на секция „Социална, политическа и етно-психология“ към Дружество на психолозите в България

Съюз на учените в България

Член на Управителния съвет на Обществения съвет за култура и културно наследство

Член на научния комитет на Университетско издателство Рейн и Дунав (Presses universitaires Rhin et Danube) – <https://www.purhindanube.eu/accueil/presentation>.

Проектната дейност е впечатляваща и се изразява в ръководство и участие в 19 национални и международни проекти за период 2009 г. – 2022 г. в широкообхватно в актуални области като STOP COVID-19 STRESS (2021-2022) Проучване и оценка на стрес-индуцирани състояния на преддиабет, метаболитен синдром и психологически дистрес при студенти в продължаваща пандемична ситуация (COVID-19) и превенция на риска чрез създаване на уеб-базирана платформа <https://stopcovidstress.mu-plovdiv.bg/>, NEST – Novice Educator Support and Training (2021-2022) – №626151-EPP-1-2020-2-BGEPKKA3-PI-POLICY ‘Erasmus+’ - Key scientific expert <https://projectnest.eu/>, Teacher Resilience (2021-2022) – №2020-1-BG-KA226-SCH-094958, ‘Erasmus+’ – Key scientific expert <https://www.teacherresilience.eu/> и др.

Оценка на учебно-педагогическа дейност и подготовка на кандидата/ите (учебни пособия, лекционни курсове, работа със студенти, дипломанти и докторанти)

От справките за учебна натовареност се вижда, че доц. д-р Юри Янакиев има необходимия годишен хорариум, образуван от лекции, семинари, извънаудиторни занятия, осигурени със съответните автори помагала и учебници.

Води лекции в бакалавърска програма: Социална психология I и II част; Психолингвистика; Стрес и стратегии за справяне със стреса, както и лекции в магистърски програми: Социално знание и поведение; Стрес и психично здраве; Мотивация и поведение; Психология на оптималното преживяване; Резилиънс.

Освен това участва в обучението на студенти по ЕРАЗЪМ, дипломанти и един защитил докторант.

Научната и научно-приложна дейност на кандидата се изразява в многобройни публикации, статии и студии в реферирани и индексирани журнали, учебници и учебни помагала, монографии, участия в научни форуми.

Оценка за съответствие с минималните национални изисквания

По отношение на минимално изискваните точки по групите показатели за длъжността „професор“ доц. д-р Юрий Янакиев показва в справките си, че притежава необходимия брой точки по всеки един от показателите.

Монографиите, статиите, свидетелствата, класифицирани по тематика не се припокриват с участия в други процедури. Публикациите и постигнатите резултати в изследванията и в проекти, могат да бъдат използвани в научната и социална практика. **Публикациите за рецензиране по конкурса** могат да бъдат класифицирани:

По вид: монография – 1 брой; публикувана книга на базата на защитен дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен "доктор" 1 брой; статии, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация- 4 броя; статии и доклади, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове – 18 броя; студии, публикувани в реферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове -1 брой; студии, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове -1 брой; университетски учебници– 2 и университетски пособия – 3 броя.

Според езика, на който са написани: на български език – 25 броя; на английски език – 5 броя и на френски език -1 брой.

В зависимост от броя на съавторите: самостоятелни – 13 броя; с един съавтор – 11 броя; с двама съавтори – 7 броя.

Приноси (научни, научно-приложни, приложни) и цитирания

Доц. д-р Юрий Янакиев представя хабилитационен труд **Янакиев, Ю. (2023) Диагностика на бърнаут синдром при педагогическите специалисти. Стратегии за справяне с хроничния стрес на работното място. (Второ допълнено и преработено издание). Пловдив: Университетско издателство „Паисий Хилендарски“, 193 стр. ISBN 978-619-202-836-7**

Монографията обединява резултатите от две мащабни изследвания, проведени през последните пет години, които предлагат първия по рода си интегрален и систематичен подход за диагностика, превенция и управление на психосоциалните рискове от бърнаут синдром за развитие на психологически резилиънс при педагогическите специалисти. Откроява се основният принос, произтичащ от анализа на съвременните роли на семейството и училището в непрекъснатото увеличаване на информационните потоци и влиянието на масмедията върху социализационния процес на подрастващите и юношите, извеждане и прилагане на алгоритми за справяне с хроничния стрес в рисковите групи и в пандемична ситуация. Резултатите от проучването и тения анализ достигат до изграждането на модел, ориентиран към намаляване на психосоциалните рискове и стреса на работното място и изграждане на психологически резилиънс при педагогическите специалисти. Диалогът с читателя е воден умело през призмата на задълбоченото научно обяснение на изследваните социални процеси.

В монографията **Янакиев, Ю. (2020) Семиотично пътуване към “Острова от предишния ден” на Умберто Еко. Пловдив: Университетско издателство „Паисий Хилендарски”, 252с. (на френски с резюме на английски) ISBN 978-619-202-601-1.** Авторът контекстуализира диалектичката конфронтация между семиотичната теория и фикционалните светове от творчеството на Умберто Еко. Читателят се пътува в ново измерение, различно от предлаганите изследвания, простира се в фабулните състояния под формата на макропропозиции, което позволява последователно наблюдение на връзките между структурите на фабулата и сюжета, както и сравнителен анализ между фикционалните възможни светове на персонажите и на възприемателя, разглеждани като психични и дори мистични преживявания в търсене на собствена идентичност. Това се случва след подробното разглеждане на паратекстуалните елементи на творба и подробен анализ на схематичния модел, провокиран от Умберто Еко.

Приносите са лично дело на кандидата.

Те са представени в научните трудове по процедурата, в т.ч. монография, пълнотекстови публикации и участия в научни форуми и могат да бъдат обединени в следните четири тематични области:

- o психосоциални измерения на стреса и бърнаут синдрома
- o агресия, стереотипи и дискриминация в училищна среда
- o междуличностни отношения
- o креативност и социална идентичност

Приносът в тематично област психосоциални измерения на стреса и бърнаут синдрома се открива в емпиричните разработки, които обхващат педагогически специалисти (публикация

В1), лекари (публикации Г3; Г4; Г6; Г17), социални работници (публикации Г16), пациенти с онкологични заболявания (публикация Г12; Г24) и пациенти с COVID-19 (публикация Г6).

Приложни приноси в тази област са свързани със създаването на:

- o Наръчник за диагностика и прилагане на техники, упражнения, тренинги и стратегии за повишаване на психологическия резилиънс при учителите (публикация В1; Е20:10). Наръчникът е преведен на английски, италиански, гръцки и немски език.
- o Университетски учебник, който осигурява достъп до утвърдените в практиката методи и средства за справяне с психосоциалния дистрес в ежедневието на съвременните хора (публикация Е20:9).
- o Университетско учебно пособие, съобразено със съдържанието на дисциплината „Стрес и психично здраве“ (публикация Е20:13).
- o Разработени и валидирани са инструменти за изследване на нивата на бърнаут и самооценка на резилиънса при учителите (публикации В1; Е20:10)

Приносът в тематично направление Агресия, стереотипи и дискриминация в училищна среда се изразяват в емпиричните разработки (публикации Г18; Г5) и изследване на нагласите на училищните ръководства в България по отношение на създаването на безопасна и позитивна училищна среда (публикация Г19) и се изразяват приложно в Апробирана е скала за измерване на педагогическа мултикултурна осъзнатост и нагласи спрямо етнически различните деца в образованието (публикация Г5)

Приносът в тематично направление Междуличностни отношения обхващат проучване на влиянието на половите стереотипи върху лидерските стилове в съвременното българско семейство (публикация Г9); влияние на надеждата върху удовлетвореността от взаимоотношенията в двойката (публикация Г7); изграждане на качествени взаимоотношения и привързаност (публикации Г13; Г14).

Приносът в тематично направление Разгледани са основните приложения на био- и неврофийд-бек методите и методите за неинвазивна мозъчна стимулация за разгръщане на потенциала на невротехнологиите като инструменти за личностно развитие и стимулиране на креативността при хора с увреждания (публикация Г25; Г21). социалните конфликти и старостта (публикации Г15; Г22) и биха могли да се приложат чрез дейността на Лабораторията по неврофийдбек.

Забелязаните цитирания по съдържание са обстойни, по чуждестранни автори; извън екип, в който участва кандидатът; от негови ученици и др. публикации в последните години.

Спазени са количествените показатели на критериите за заемане на академичната длъжност „професор“.

4. Оценка на личния принос на кандидата/ите

Откроява се личния принос на кандидата в съответните публикации, и във висока степен формулираните приноси и получени резултати са негова лична заслуга.

5. Критични забележки и препоръки

Нямам съществени бележки по отношение на научната и публикационната дейност на кандидата, както и към заявените приноси.

6. Лични впечатления

Цялостното запознаване с преподавателската и научно приложната дейност на доц. д-р Юри Янакиев дава основание да бъдат направени следните заключения за неговите качества, а именно:

- Организира и ефективно провежда възложената ѝ учебно-педагогическа и проектна дейност.
- Успешно реализира научни и приложни изследвания в областта на социалните науки.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

В представените научни трудове се откриват достатъчно научноприложни и приложни приноси.

Документите и материалите, представени от доц. д-р Юри Янакиев **отговарят на всички** изисквания(та) на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на ПУ „Паисий Хилендарски“.

Кандидатът в конкурса **е** представил **значителен** брой научни трудове, публикувани след материалите, използвани при защитата на ОНС „доктор“ и академична длъжност „доцент“. В работите на кандидата има оригинални научни и приложни приноси, които са получили международно признание като представителна част от тях са публикувани в списания и научни сборници, издадени от международни академични издателства. Теоретичните му разработки имат практическа приложимост, като част от тях са пряко ориентирани към учебната работа. Научната и преподавателската квалификация на доц. д-р Юри Янакиев **е несъмнена**.

Постигнатите от доц. д-р Юри Янакиев резултати в учебната и научно-изследователската дейност, **напълно** съответстват на минималните национални и допълнителните изисквания на Педагогическия Факултет във връзка с Правилника на ПУ за приложение на ЗРАСРБ.

След запознаване с представените в конкурса материали и научни трудове, анализ на тяхната значимост и съдържащи се в тях научни, научно-приложни и приложни приноси, намирам за основателно да дам своята **положителна** оценка и **да** препоръчам на Научното жури да изготви доклад-предложение до Факултетния съвет на Педагогическия Факултет за избор на доц. д-р Юри Янакиев на академичната длъжност „професор“ в ПУ „Паисий Хилендарски“ по: област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки професионално направление 3.2. Психология (Социална психология).

..... 20.... г.

Рецензент:

.....

(подпис)

.....
(ак. дл., н. ст., име, фамилия)